

Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ

Ε.Ο.Ο.
ΑΡΙΘ. ΠΡΩΤΟΚ. 1197
ΑΜΕΡ. ΛΗΨΕΩΣ 13/11/24

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΜΕΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - Ε.Σ.Α.μεΑ.

Ε06.08/3^η/27-01-12

Αρ. πρωτ.: 394
Αθήνα, 13/11/2024

ΠΡΟΣ: Υπουργό Υγείας, κ. Σ.-Αδ.Γεωργιάδη

ΘΕΜΑ: «Επαναφορά αιτημάτων της ΠΟΣΓΚΑμεΑ για τη διασφάλιση της ανεμπόδιστης πρόσβασης των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες στις απαραίτητες και εξειδικευμένες για τις ανάγκες τους υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας»

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ), ιδρυτικό και ενεργό μέλος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), αποτελεί το δευτεροβάθμιο όργανο του αναπηρικού κινήματος, που εκπροσωπεί τα άτομα με νοητική αναπηρία, αυτισμό, σύνδρομο Down, εγκεφαλική παράλυση, βαριές και πολλαπλές αναπηρίες και τις οικογένειές τους, μέσω των Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων τους στην ελληνική επικράτεια, έχοντας ως αποστολή της τη διεκδίκηση και προστασία των δικαιωμάτων τους.

Όπως ομολογείται και στο κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2024-2030,¹ η Ελλάδα σημειώνει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ατόμων με αναπηρία των οποίων οι ανάγκες στο νευραλγικό πεδίο της υγείας παραμένουν ανεκπλήρωτες. Τα ποσοστά αυτά επιβαρύνονται, όπως, επίσης, φρονούμε ότι αναγνωρίζετε, πέραν πολλών άλλων, και από τη διαχρονική αδυναμία του δημόσιου συστήματος υγείας να διασφαλίσει την πρόσβαση των ατόμων με τις ανωτέρω βαριές αναπηρίες σε επαρκή και συγχρόνως αποτελεσματική για τις ανάγκες τους οδοντιατρική περίθαλψη και φροντίδα.

Παρότι δε οι διαστάσεις του προβλήματος, οι επιπτώσεις του, και οι προφανείς λόγοι που καθιστούν την ανάσχεσή του επιβεβλημένη, έχουν επανειλημμένα υπογραμμιστεί από την ΠΟΣΓΚΑμεΑ, την ΕΣΑμεΑ, και άλλους οργανωμένους φορείς του εθνικού αναπηρικού κινήματος, σε όλες τις ηγεσίες του Υπουργείου Υγείας, η διαφαινόμενη δυσκινησία ως προς φλέγον αυτό ζήτημα, τα συνεχιζόμενα ελλείμματα και προβλήματα, η οπισθοχώρησή του στις προτεραιότητες του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργείου, αν όχι οι 'άγνωστες' προθέσεις του τελευταίου στην κατεύθυνση αυτή, διατηρούν αναλλοίωτη στον χρόνο την τεράστια ταλαιπωρία και επιβάρυνση που υφίσταται η ελληνική αναπηρική οικογένεια εξαιτίας της κρατούσας κατάστασης στο μείζον αυτό πεδίο, σε όλη σχεδόν την επικράτεια.

Ως προς τις κρίσιμες, καθ' όλα δυσμενείς προεκτάσεις της, η Ομοσπονδία μας επαναλαμβάνει, και επί μακρόν υπογραμμίζει, ότι ο ανεπαρκής αριθμός των δημόσιων οδοντιατρικών μονάδων φροντίδας και περίθαλψης στη χώρα για την κάλυψη του συνόλου των αναγκών των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες συνεπάγεται, αναπόφευκτα, πολύμηνη έως απαγορευτική αναμονή για την εξυπηρέτηση περιστατικών, των οποίων η αντιμετώπιση απαιτεί χορήγηση γενικής ή περιοχικής αναισθησίας ή μέθης.

Συνεπάγεται, ακόμη, σοβαρή ταλαιπωρία για τα άτομα με τις αναπηρίες αυτές και τις οικογένειές τους, όταν, πρακτικά, προκειμένου να εξυπηρετηθούν τα περιστατικά των μελών τους που χρήζουν εξειδικευμένης οδοντιατρικής φροντίδας και περίθαλψης, υποχρεούνται να μεταβαίνουν σε νοσοκομειακές μονάδες που βρίσκονται σε νομούς ή/και περιφέρειες ακόμη, διαφορετικούς/ές του τόπου διαβίωσής τους. Μονάδες, που ούτως ή άλλως καλούνται να ανταποκριθούν ταχέως, με τιτάνιες προσπάθειες και με αντικειμενικές δυσκολίες, στις ανάγκες υψηλής πληθυσμιακής συγκέντρωσης στην περιοχή επιρροής τους, με επακόλουθο να

¹ Με το ποσοστό να ανέρχεται στο 19% έναντι του ευρωπαϊκού μέσου όρου στο 4% (Πυλώνας III: Πρόσβαση στην υγεία – στοιχεία από Ευρωπαϊκή Επιτροπή: "European Comparative Data on Persons with Disabilities." 2023. σ.181-182) στο <https://amea.gov.gr/announcements/36> & <https://amea.gov.gr/strategy/strategy-2024-2030> (22/10/2024)

συντηρείται, ως χαίνουσα πληγή, η αύξηση του μέσου χρόνου αναμονής και των καθυστερήσεων στην εξέλιξη των αιτημάτων και της εξυπηρέτησης των περιστατικών.

Ακόμη όμως περισσότερο, η κατάσταση αυτή εγκυμονεί εν τέλει σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των ευάλωτων περιπτώσεων παιδιών, εφήβων και ενηλίκων με αυτισμό, νοητική αναπηρία, σύνδρομο Down, εγκεφαλική παράλυση και άλλες βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, που χρήζουν εξειδικευμένης οδοντιατρικής φροντίδας, και ακυρώνει την 'υπόσχεση ελέγχου των απειλών' σε βάρος τους, ως τους οφείλεται από τους θεσμούς και την πολιτεία. Δεδομένων δε των συχνά σοβαρών δυσκολιών κίνησης, μάσησης, κατάποσης κ.ά., απότοκων της αναπηρίας τους, το θέμα της έγκαιρης, επαρκούς, εξειδικευμένης και για το σύνολο των αναγκών τους οδοντιατρικής φροντίδας και περίθαλψης, καθίσταται εξόχως σημαντικό για την ατομική τους υγεία, όχι δε σπάνια και για την καθαυτή την επιβίωσή τους, μην επιτρέποντας συχνά ούτε τα ελάχιστα χρονικά περιθώρια αναμονής για τη λήψη της φροντίδας αυτής.

Εκ τούτων έπεται ότι τα μέχρι τούδε οδυνηρά εμπεδωμένα προσκόμματα στην πρόσβαση των ατόμων με βαριές αναπηρίες στην απαιτούμενη για τις ανάγκες τους εξειδικευμένη οδοντιατρική φροντίδα, σε συνδυασμό με την συνήθως επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης πολλών οδοντιατρικών περιστατικών, εξαναγκάζει, επί της ουσίας, τους γονείς και κηδεμόνες των ατόμων αυτών να προσφεύγουν στις, διόλου ευκαταφρόνητου κόστους, υπηρεσίες του ιδιωτικού τομέα, καταβάλλοντας σημαντικό και συχνά δυσανάλογο μέρος από το ήδη βεβαρημένο εισόδημά τους για να καλύψουν τις οδοντιατρικές πράξεις των ατόμων που έχουν στη φροντίδα τους.

Το γεγονός δε ότι η αγωνία, ταλαιπωρία και δυσaréσκεια για το μείζον αυτό πεδίο που μεταφέρεται στην Ομοσπονδία μας από οικογένειες ατόμων με βαριές αναπηρίες, εντείνεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια, οδηγεί στην εκτίμηση πως η κατάσταση όχι απλώς δεν φαίνεται να βελτιώνεται, αλλά επιδεινώνεται και από πληθώρα άλλων παραγόντων που κάνουν την εμφάνισή τους (αποχωρήσεις ειδικευμένου προσωπικού από τις υφιστάμενες οδοντιατρικές μονάδες, συρρίκνωση ή/και άρση δυνατότητας εξυπηρέτησης περιστατικών κ.ά.).

Κύριε Υπουργέ,

Η επαπειλούμενη πρόσβαση των ατόμων με βαριές αναπηρίες στην παροχή εξειδικευμένης και εστιασμένης στις ανάγκες τους οδοντιατρικής φροντίδας, χωρίς ορίζοντα και χωρίς επαρκείς πρωτοβουλίες για την ανακοπή της, ούτε καν στο επίπεδο των 'παραδοσιακά' θετικών διαβεβαιώσεων, είναι ικανή για να στοιχειώσσει αμφιβολίες ως προς την πολιτική βούληση για την απαραιτήτως άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης των ατόμων αυτών στις δημόσιες υπηρεσίες οδοντιατρικής φροντίδας.

Σε κάθε περίπτωση, αίρει και καταργεί στην πράξη τα κατοχυρωμένα δικαιώματά τους από τις Συμβάσεις υπερνομοθετικής ισχύος και την εθνική νομοθεσία, πρωτίστως δε της παροχής προς τα άτομα με αναπηρία προσιτής υγειονομικής περίθαλψης και υπηρεσιών υγείας που είναι αναγκαίες με γνώμονα την αναπηρία τους, και σχεδιασμένες με σκοπό να ελαχιστοποιούν τις συνέπειές της και να αποτρέπουν περαιτέρω αναπηρίες (κατ' άρθρο 25 της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, ν.4074/2012).

Περαιτέρω, η εξασφάλιση της «πλήρους πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία σε ολόκληρο το φάσμα της υγειονομικής περίθαλψης», που συνιστά στόχευση της Εθνικής Στρατηγικής για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2024-2030 (Πυλώνας III, Στόχος III.1, σημ.78), και δέσμευση για την ελληνική πολιτεία, εκτιμούμε ότι δεν επιτρέπει άλλες οπισθοχωρήσεις του ζητήματος στις προτεραιότητες της οφειλόμενης πολιτειακής μέριμνας για τα άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.

Των ανωτέρω δοθέντων, η ΠΟΣΓΚΑμεΑ, επαναφέρει δια του παρόντος, για πολλοστή φορά, τα αιτήματά της, και ζητά, συγχρόνως, την άμεση προσωπική σας παρέμβαση για:

- την ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίου λειτουργίας σε όλα τα δημόσια Γενικά Νοσοκομεία της χώρας **Οδοντιατρικών Μονάδων, στελεχωμένων με εξειδικευμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό στην οδοντιατρική περίθαλψη των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες**, υπό γενική ή περιοχική αναισθησία ή μέθη, ώστε τα άτομα αυτά να λαμβάνουν **εξειδικευμένη οδοντιατρική φροντίδα πλησίον του τόπου διαμονής τους**,
- τη διασφάλιση, και την καθιέρωση δικλίδων ασφαλείας, αναφορικά με τη **στελέχωση/ανανέωση της στελέχωσης** με ειδικευμένο προσωπικό των μονάδων αυτών, υφιστάμενων και δυνητικών, σε βαθμό ικανό να εξυπηρετείται, χωρίς αιφνίδιες ή μη καθυστερήσεις, η πλειοψηφία των διαγνωστικών εξετάσεων και των

ενδεδειγμένων επιστημονικά οδοντιατρικών πράξεων για τα άτομα με βαριές αναπηρίες της περιοχής επιρροής τους, ή/και

- την περαιτέρω βελτίωση του Ε.Κ.Π.Υ. (άρθρο 37: «Οδοντιατρική περίθαλψη», παράγραφοι 2, 4 & 5) με την εισαγωγή προβλέψεων για την παροχή όλων των οδοντιατρικών πράξεων που αφορούν στην πρόληψη, θεραπεία και ορθοδοντική αποκατάσταση για τα άτομα με βαριές αναπηρίες και **σε περίπτωση που αυτά δεν καλύπτονται από εξειδικευμένη μονάδα δημόσιου νοσοκομείου, να προβλέπεται αποζημίωση των ασφαλισμένων** για την υποβληθείσα δαπάνη.

Σε κάθε περίπτωση, επιθυμούμε να πληροφορηθούμε για τις πραγματικές 'δυνάμεις' που διατίθενται στην κατεύθυνση αυτή (δημόσιες οδοντιατρικές μονάδες που προσφέρουν οδοντιατρική φροντίδα με γενική ή περιοχική αναισθησία ή μέθη, παιδιών, ενηλίκων ή παιδιών και ενηλίκων με αναπηρία, στελέχωση με ιατρικό προσωπικό και επιστημονικές εξειδικεύσεις του, πλήθος εξυπηρετούμενων περιστατικών, λίστες αναμονής κ.ά), καθώς και για τον σχεδιασμό που το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο Υγείας σκοπεύει να υλοποιήσει, προκειμένου να καταστεί εφικτή η διασφάλιση, επιτέλους, επαρκών και κατάλληλων οδοντιατρικών υπηρεσιών για την εξειδικευμένη αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες.

Για τη διεξοδικότερη συζήτηση του θέματος αυτού, ζητάμε τον προγραμματισμό συνάντησης με αντιπροσωπεία της Ομοσπονδίας μας, παρουσία και όποιας άλλης πλευράς κριθεί απαραίτητη.

Ευελπιστώντας να ενσκήψετε στο ζήτημα που θίξαμε με το παρόν, με ειλικρινές και ουσιαστικό ενδιαφέρον, αναμένουμε την ανταπόκριση και τις ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,
Για την ΠΟΣΓΚΑμεΑ,
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ
Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Πίνακας αποδεκτών:

- Υπουργός Επικρατείας, κ. Χ.Γ.Σκέρτσος
- Αναπληρώτρια Υπουργός Υγείας, κ. Ειρ.Αγαπηδάκη
- Υφυπουργός Υγείας, κ. Δ.Βαρτζόπουλος
- Υφυπουργός Υγείας, κ.Μ.Θεμιστοκλέους
- Γεν.Γραμματέας Υπηρεσιών Υγείας, κ. Λ.Β.Βιλδιρίδη
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ)
- Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία (Ε.Ο.Ο.)
- Πρωτοβάθμια σωματεία – μέλη της ΠΟΣΓΚΑμεΑ